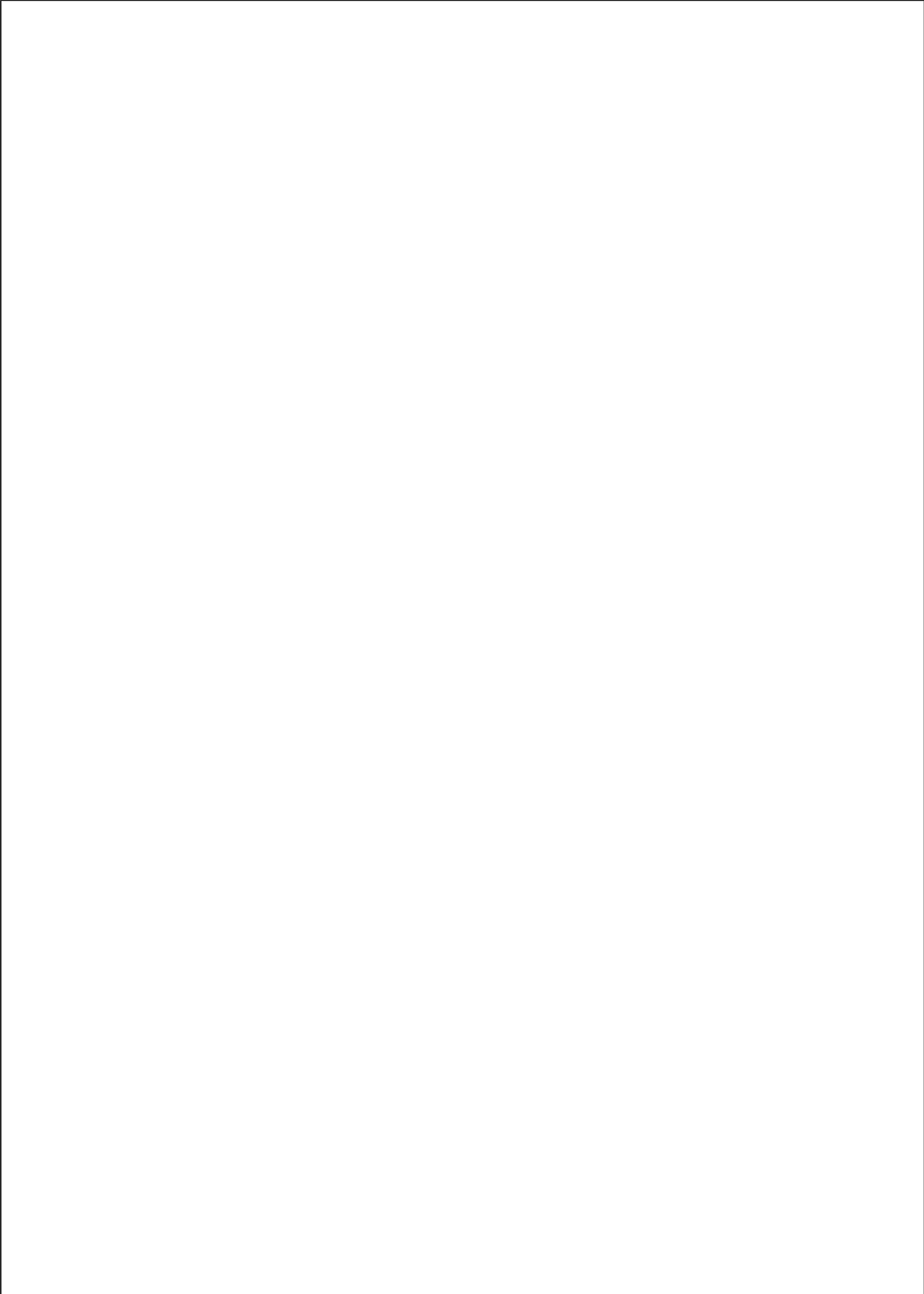

Instytut Pamięci Narodowej

[https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/201900,Uroczystosc-odslonienia-Macewy-Pamieci-Blonie-28-maja-2024.ht
ml](https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/201900,Uroczystosc-odslonienia-Macewy-Pamieci-Blonie-28-maja-2024.html)
27.02.2026, 01:47

[Następny](#)

[Powrót](#)

Uroczystość odsłonięcia Macewy Pamięci – Błonie, 28 maja 2024

Upamiętnienie poświęcone jest pamięci około 2100 Żydów z Błonia i okolic oraz deportowanych z Kraju Warty, którzy zmarli lub zostali zamordowani przez niemieckiego okupanta w latach 1940–1943 w getcie w Błoniu oraz w niemieckim obozie zagłady Treblinka II.

28.05.2024

Wydarzenie rozpoczęło się od odegrania hymnu Rzeczypospolitej. Po oficjalnym powitaniu gości głos zabrał zastępca prezesa IPN dr Mateusz Szpytma.

To wstrząsające, że jest to kolejne miejsce, w którym jest mowa o tysiącach ludzi, o tysiącach rodzin, które zostały wymordowane tylko dlatego, że były innego pochodzenia, innej wiary. Oni zginęli z niemieckich rąk, ale naszym obowiązkiem, jako mieszkających w tym miejscu obywateli polskich, jest pamiętać o ich męczeństwie – powiedział wiceprezes IPN.

Następnie burmistrz Błonia Zenon Reszka, wiceprezes IPN dr Mateusz Szpytma oraz dyrektor Muzeum Getta Warszawskiego Albert Stankowski odsłanili upamiętnienie.

Na zakończenie uroczystości rabin Icchak Rapoport oraz ks. kanonik Tadeusz Gałęcki, proboszcz Parafii Św. Trójcy w Błoniu odmówili modlitwę za zmarłych, a zebrani złożyli wieńce.

Odsłonięta w Błoniu „macewa pamięci” współfinansowana jest przez Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN.

Autorem Macew Pamięci jest Jerzy Kalina – rzeźbiarz, scenograf, twórca instalacji.

Instytut Pamięci Narodowej wspólnie z Muzeum Getta Warszawskiego tworzy projekt mający na celu upowszechnianie wiedzy na temat życia, walki i zagłady polskich Żydów w gettach na terenie okupowanej przez Niemców Polski. Akcja społeczno-edukacyjna polega na upamiętnianiu ofiar Holocaustu w miejscowościach na terenie województwa mazowieckiego, w których zlokalizowane były getta.

Pierwsze wzmianki dotyczące żydowskich mieszkańców Błonia pochodzą już z drugiej połowy XV w. Na przełomie XV i XVI stulecia populacja ludności żydowskiej w Błoniu sukcesywnie się powiększała. W połowie XVI w., po włączeniu Mazowsza do Korony Królestwa Polskiego wprowadzono zakaz osiedlania się Żydów w Błoniu. W 1810 r. już w okresie zaborów zakaz osiedlania się Żydów w mieście został zniesiony, a od 1862 r. mogli oni nie tylko mieszkać w Błoniu, ale także nabywać nieruchomości. W latach 80. XIX w. w Błoniu założono żydowską gminę wyznaniową i rabinat. Od schyłku XIX stulecia istniał żydowski cmentarz.

Dzieje błońskiej społeczności żydowskiej zostały gwałtownie przerwane, gdy we wrześniu 1939 r. wojska niemieckie wkroczyły do tej miejscowości. Zaraz po zajęciu miasta, na jego terenie dochodzić zaczęło do pierwszych masowych mordów. W grudniu 1940 r. w Błoniu powstało getto, w którym zgromadzeni zostali zarówno Żydzi przesiedleni przez Niemców do miasta, jak i mieszkający w nim przed wojną. Łącznie przebywało w nim ponad dwa tysiące osób. Panowały tam trudne warunki mieszkaniowe i aprowizacyjne. W lutym 1941 r. błońskie getto zostało zlikwidowane, a jego mieszkańcy zostali przeniesieni do getta warszawskiego. Część z nich zmarła w wyniku głodu i chorób. Inni, od lata 1942 r., wraz z pozostałymi Żydami z getta warszawskiego zostali wywiezieni do obozu śmierci w Treblince i tam zgładzeni.

Do czasów powojennych przetrwała błońska synagoga. Zburzono ją jednak w 1952 r., a na jej miejscu stoi dziś blok mieszkalny.

Tekst przygotowany przez Muzeum Getta Warszawskiego

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Upamiętnienie